

Ali Naci KORU*

"Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olan 2023 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği üyesi olmuş, komşu ülkelerle ortak güvenlik havzaları ve ortak ekonomik alanlar halinde bütünleşmiş, bu ülkelerle ve geniş coğrafyada çok sayıda ülkeyle mal, hizmet, sermaye, insan ve düşünce hareketliliğini sağlamış, ulusal çıkarlarımızı ilgilendiren bütün havzalarda düzen kurucu bir rol üstlenmiş, küresel alanda aktif faaliyet gösteren ve sorunlara çözüm oluşturabilen, dünyanın her köşesinde temsil edilen, uluslararası örgütlerde belirleyici rol oynayan, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda dünyanın en etkili 10 ülkesi arasına girmiş, küresel medeniyete Türkiye'nin özgün ulusal katkısını getirebilen, güçlü ve saygın bir ülke olmasını sağlamak hedefleriyle faaliyetlerimi yürütmekteyiz."

*Dışişleri Bakan Yardımcısı

Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

1958 yılında İzmir'de doğdum. 1980 yılında Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun olmamın akabinde, Dışişleri Bakanlığı'nın açmış olduğu sınavda başarılı olarak Aday Meslek Memuru unvanıyla diploması kariyerime başladım. Başka bir deyişle, 33 yıldır Hariciyeciyim. Bu 33 yılda Bakanlığımızın yurtiçi ve yurtdışı teşkilatının çeşitli yerlerinde muhtelif kademelerde görev yaptım. 2002 yılında Başkonsolos olarak atandığım Şikago'dan 2007 yılında ayrılarak Riyad Büyükelçisi oldum. 2009 yılında İdari ve Mali İşler Müsteşar Yardımcısı, son olarak da, 2012 yılından bugüne Bakan Yardımcısı olarak hizmet vermekteyim.

Bakanlığınızın görev ve faaliyetleri hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

7/7/2010 tarih ve 6004 Sayılı Dışişleri Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da Bakanlığımızın görevleri aşağıdaki şekilde sayılmaktadır.

- Türkiye Cumhuriyetinin dış politikasının tespiti için hazırlık çalışmaları yapmak ve tekliflerde bulunmak, Hükümet tarafından tayin ve tespit edilen hedef ve esaslara göre dış politikayı uygulamak ve koordine etmek.
- Türkiye Cumhuriyetini ve Hükümetini yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlar nezdinde yetkili makam olarak temsil etmek, yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla temas ve müzakereleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak suretiyle yürütmek, Türkiye Cumhuriyetinin dış ilişkilerini tüm boyutlarıyla ve ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak suretiyle tesis etmek, yürütmek, yönlendirmek, geliştirmek ve ülkenin çıkarlarını korumak.
- Devlet organlarının uluslararası temaslarının yürütülmesinde bu organlara yardımcı olmak.

- ç) 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun çerçevesinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca dış politika ile bağlantılı olarak yurtdışında yürütülen faaliyetlerin Hükümetçe saptanan dış politikaya uygunluğunu gözetmek, bu faaliyetleri koordine etmek ve bunlara katılım sağlamak.
- d) Hükümeti dış dünyadaki gelişmeler ve değişen şartlar konusunda bilgilendirmek.
- e) Türkiye Cumhuriyeti hakkında yurtdışında bilgilendirici faaliyetler yürütmek.
- f) Yurtdışında yaşayan vatandaşların hak ve menfaatlerini korumak ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesine yönelik çalışmalar yürütmek, ülke dışındaki vatandaşlara ve Türkiye Cumhuriyeti uyruklüğünü taşıyan tüzel kişilere destek, yardım ve konsolosluk himayesi sağlamak.
- g) 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Milletlerarası Andlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Andlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanun çerçevesinde, diğer devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla akdedilen andlaşmalara ilişkin temas, müzakere, yetki belgesi, imza, onay ve tescil süreçlerini ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde yürütmek, bu andlaşmaları veya tescil edilmiş kopyalarını muhafaza etmek ve sicillerini tutmak, andlaşma taslaklarının mevzuata uygunluğunu incelemek ve görüş bildirmek.
- ğ) Uluslararası hukukun ve uluslararası hukuk içtihadının gelişimine yönelik süreçleri takip etmek ve bu süreçlere iştirak etmek.
- h) Türkiye Cumhuriyetinin tarafı olduğu siyasi nitelikli uluslararası davaları ve Adalet Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki davaları ikame ve takip etmek.
- ı) Türkiye Cumhuriyetini temsil yetkisine sahip olarak Bakanlar Kurulu kararı ile belli bir geçici görevle görevlendirilen temsilciler ve temsil heyetlerine Türkiye Cumhuriyetini bağlayan hususlarda Hükümetin talimatlarını iletmek, bu temsilci ve temsil heyetlerinin ihtisasa dair hususlarda ihtiyaç duyacakları talimatları ilgili bakanlıklar ile istişare suretiyle tespit edip onlara iletmek, heyetlerin başkanları diğer bakanlıklardan ise bu heyetlerde temsilci bulundurmak.

- i) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yurtdışı teşkilatı kurulması ve dış temsilcilik açılması konusunda görüş bildirmek.
- j) Mali, iktisadi ve diğer teknik konularda ilgili kurum ve kuruluşlarca yürütülmesi gereken veya statülerinde, üyelerinin ve ortaklarının belirli bakanlık veya merci vasıtasıyla işlem yapacağı belirtilen uluslararası kuruluşlarla yürütülen dış temas ve müzakerelerin dış politikaya uygun olarak yürütülmesini gözetmek, gerekirse bunlara katılmak.
- k) Türkiye Cumhuriyetinin Devlet ve dışişleri protokolünü düzenlemek ve yürütmek.
- 1) Diploması ve konsolosluk ilişkilerinin yürütülmesi ile bağlantılı olarak uluslararası andlaşmalardan kaynaklanan iş ve görevleri yerine getirmek.
- m) Uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirmek.
- n) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Bu görevlerimizi yerine getirirken, Cumhuriyetimizin 100. Kuruluş yıldönümü olan 2023 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği üyesi olmuş, komşu ülkelerle ortak güvenlik havzaları ve ortak ekonomik alanlar halinde bütünleşmiş, bu ülkelerle ve geniş coğrafyada çok sayıda ülkeyle mal, hizmet, sermaye, insan ve düşünce hareketliliğini sağlamış, ulusal çıkarlarımızı ilgilendiren bütün havzalarda düzen kurucu bir rol üstlenmiş, küresel alanda aktif faaliyet gösteren ve sorunlara çözüm oluşturabilen, dünyanın her köşesinde temsil edilen, uluslararası örgütlerde belirleyici rol oynayan, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda dünyanın en etkili 10 ülkesi arasına girmiş, küresel medeniyete Türkiye'nin özgün ulusal katkısını getirebilen, güçlü ve saygın bir ülke olmasını sağlamak hedefleriyle faaliyetlerimizi yürütmekteyiz.

Dış politika amaçlarımızı ve bu amaçlar doğrultusunda izlenecek temel siyasalar ile Türkiye'nin 21. Yüzyılda çıkarlarını etkin biçimde koruyarak, belirlediği hedeflere ulaşmasını sağlamak için Bakanlık mensuplarına günümüz şartlarında en verimli ve kaliteli hizmeti sunacak, Bakanlık mensuplarına en uygun çalışma ve yaşam koşullarını sağlayacak bir konuma getirmek temel politikamızdır. Bu politika çerçevesinde, insan kaynaklarımızı yeterli düzeye yükseltmek, teşkilatımızın fiziksel altyapısını güçlendirmek, bilişim ve teknoloji altyapımızı geliştirmek ve etkin bir mali yönetim oluşturmak önceliklerimizdir.

Dışişleri Bakanlığı'nın dış politika görevlerini yerine getirirken Bakanlık içinde yürütülen faaliyetlerden, faaliyetlerin idari ve mali boyutundan bahsedebilir misiniz?

Ülkemizdeki her Bakanlıkta ve kamu kurumunda olduğu üzere, Bakanlığımız da yukarıda bahsettiğim "6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun" ile kendine verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında mali kaynaklara ihtiyaç duymaktadır. Dış politikayla doğrudan bağlantılı bu hizmetlerin gerek merkez teşkilatımızca gerekse yurtdışındaki temsilciliklerimizce yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan her türlü mal ve hizmetin temini ilgili yılın bütçe kanunuyla Bakanlığımıza tahsis edilen bütçe ödeneklerinden sağlanmaktadır.

Bakanlığımız dış politika alanında ülkemizin uluslararası alanda itibarının yükseltilmesi ve bölgesi ötesinde lider ülke konumuna yükselmesi amacıyla ikili ve çok taraflı ilişkilerimizi geliştirmeye yönelik pek çok işlem ve faaliyet gerçekleştirmektedir. Ülkemizde uluslararası zirvelerin düzenlenmesi, yabancı konuklarımızın ağırlanması, yurtdışına gidecek üst düzeyli yetkililerimizin ziyaretleriyle bağlantılı işlerin yapılması ve yurtdışındaki vatandaşlarımıza 21. yüzyılın yönetim ve hizmet anlayışına uygun yüksek kaliteli hizmet sunulmasına yönelik faaliyetlerimiz kapsamında, merkez teşkilatımızın ve yurtdışındaki temsilciliklerimizin cari giderleri ve her türlü demirbaş ve taşıt ihtiyaçlarının karşılanması büyük önem arz etmektedir.

Bunların da ötesinde, ülkemizin uluslararası alanda layığıyla ve en çok temsil edilen ülkelerden biri olması ve vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadıkları ülkelerdeki temsilciliklerimizin imkanlarının geliştirilmesi hedeflerimize paralel olarak, son dönemde dünyanın pek çok ülkesindeki temsilciliklerimiz için yeni hizmet binaları satın almakta ya da inşa etmekteyiz. Bu gelişme tabiatıyla son yıllarda Bakanlığımızın yatırım bütçesinde de ciddi bir artışı beraberinde getirmiştir. Bu durumu somut rakamlarla ifade etmek gerekirse, ülkemizin Afrika, Asya ve Güney Amerika'ya açılım siyasetinin başlatıldığı 2002 yılında yurtdışında faaliyette olan temsilcilik sayımız 163 iken, 2013 yılı itibarıyla 210'a ulaşmış, yurtdışı teşkilatımız %31 ora-

nında büyümüştür. Afrika kıtasında 2002 yılında 12 olan Büyükelçilik sayımız, 10 yıl sonra 2012'de 34'e yükselmiştir.

Ülkemizin çeşitlenen ve hızla gelişen uluslararası ilişkilerine bağlı olarak Bakanlığımızın ve yurtdışındaki birimlerimizin hizmet sunumunda da çeşitlenme ve artış görülmektedir. Ülkemizde önemli uluslararası zirveler sıklıkla düzenlenmektedir. Daha fazla sayıda üst düzeyli devlet erkânı ülkemizi ziyaret etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ve Sayın Bakanımız başta olmak üzere tüm makamlarımız sık aralıklarla yabancı muhataplarının davetlerine icabetle yabancı ülkeleri ziyaret etmektedirler. Bakanlığımız yukarıda kısaca değindiğim görevlerini; başta ilgili yılın Bütçe Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve bunlara bağlı ikincil mevzuat olmak üzere tüm mali mevzuatımıza riayet etmek suretiyle Sayıştay, Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Bakanlığımız İç Denetim Birimi Başkanlığı'nın denetimine açık olarak yerine getirmektedir. Sözkonusu mali mevzuatın uygulanması hususunda ilgili mali birimlerimiz olan Strateji Geliştirme Başkanlığı ile İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı gerekli hassasiyeti göstermektedir.

Tüm Dünya'da örgütlenmiş, vatandaşına hizmet götürmeye çalışan, dünya ülkeleri ile ilişkileri geliştirmeye çalışan Bakanlığın ulaşım ve iletişim açısından bahsedebilir misiniz?

Bakanlığımız ile 200'ün üzerinde dış temsilciliğimiz arasında evrak, malzeme ve bilgi akışı, posta, diplomatik kurye, diplomatik kargo ve elektronik yollardan sağlanmaktadır. Herhangi bir gizlilik derecesi taşımayan mutad yazışmalar için normal posta imkanlarından faydalanılmaktadır. İletilmek istenen evrak ve malzemenin hassasiyetine göre diplomatik kargo ve diplomatik kurye yolları tercih edilmektedir. Diplomatik kargolar resmi mühürle kapatılmakta olup, geçiş yaptığı ülke makamları bu kargoların açılmadan yerine ulaşmasını sağlamakla yükümlüdürler. Her bir temsilciliğimizle düzenli işleyen kurye hatlarımız mevcuttur.

Temel olarak iki elektronik iletişim kanalımız bulunmaktadır: Gizli yazışmalar için kullandığımız, Bakanlık-

ğımız personeli ve TÜBİTAK uzmanları tarafından geliştirilen kriptografik sistem; ve hizmete özel ve tasnif dışı dereceli yazışmalar için kullandığımız Elektronik Belge Yönetim Sistemi.

Türkiye’de 5018 Sayılı Kanun ile Kamu Mali Yönetiminde yaşanan değişim ve dönüşüm Bakanlığınızı nasıl etkiledi?

Kamu mali yönetiminde 2006 yılında başlayan değişimden Bakanlığımız da büyük ölçüde etkilenmiştir. Yeni yönetim anlayışı görevli personelimizin yeni iş ve işlemlerle tanışmasına ve yeni görev ve sorumlulukları üstlenmelerine sebep olmuştur.

Geriye dönerek baktığımızda diplomasi görevini yürütmek üzere yapılandırılmış Bakanlığımızın, ağırlıklı olarak yurtiçi ve yurtdışı rotasyona tabi kadrolar marifetiyle faaliyetlerini sürdüren, harcamalarının büyük çoğunluğunu yurtdışında yapan, ancak bunlarla ilgili idari ve mali karar ve işlemlerini merkezde konuşlu birimleri vasıtasıyla yerine getiren bir yapıya sahip olduğundan bahsedebiliriz. Bu yapı çerçevesinde özellikle mali işlemlerin sorumluluğunun da merkez birimleri tarafından üstlenildiğinin altının çizilmesi gerekmektedir.

5018 sayılı Kanun ile getirilen hesap verme sorumluluğunun önemli bir bölümünün Maliye Bakanlığı Bütçe ve Muhasebe Birimlerinden alınarak (mevzuata uygunluk, bütçe süreci, vb) kurumlara verilmesi, Bakanlığımızda birçok konuda yapısal değişikliğe gidilmesini zorunlu kılmıştır.

Öncelikle, Kanun gereği olarak mali işlemlerimizin koordinasyonu ve düzenlenmesi, bütçe süreci ile iç kontrol işlemlerini yürütmek ve koordine etmek üzere Strateji Geliştirme Başkanlığı kurulmuş ve bu birimin kadrolarına Maliye Bakanlığında idareci olarak görev yapmış deneyimli daire başkanı ve mali hizmet uzmanları atanarak çalışmalar başlatılmıştır. Bu işlemlere paralel olarak merkez teşkilatımızda bütün Genel Müdürlükler ve Müstakil Daire Başkanlıkları harcama birimi olarak yapılandırılmış ve mali işlemlerin büyük bir kısmını kendi sorumluluklarında yürütmeleri sağlanmıştır. Bu faaliyetlerin getirdiği hesap verme sorumluluğunun sağlıklı yürütülmesi için

2006 yılından bu yana Strateji Geliştirme Başkanlığı birimleri tarafından bilgilendirme toplantıları ve hizmet içi eğitimler yapılmakta ve personelimiz bilgilendirilmektedir.

Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından iç kontrol eylem planı hazırlık çalışmaları başlatılmış ve deneyimli bir firmadan alınan danışmanlık hizmeti yardımıyla önemli tespit ve değerlendirmelerin yer aldığı taslak eylem planı oluşturulmuştur. Dış politikada yaşanan hareketliliğin getirdiği iş yükü nedeniyle söz konusu eylem planının uygulanması bağlamında istenilen sonuçlara henüz ulaşamamış olmakla birlikte, iç kontrol çalışmaları birçok konuda fikir vermiş ve kurumsal olarak bazı iş süreçlerimizin iyileştirilmesi ve hesap verme sorumluluğunun daha iyi anlaşılması ve etkin olarak uygulanmasına yönelik gelişme sağlamıştır.

Bu kapsamda, mali süreçlerin sağlıklı yürütülmesi için harcamaların, taşınır kayıtlarının ve bütçe sürecinin takip edildiği yazılım ve programların veri girişleri güncellenerek elektronik altyapısının güçlendirilmesi, sahada uygulayıcılara yardımcı olacak bilgi ve mevzuat notlarının elektronik ortamda kullanıma sunulması ve son olarak da e-vize uygulamaları ile önemli boyutta emek tasarrufu sağlanarak mali kaynağın sağlıklı olarak tahsilinin yapılması, mali süreçlerin iyileştirilmesi çalışmaları bakımından iyi örnekler olarak gösterilebilir.

Yukarıda yer alan çalışmaların yanısıra, Kanun gereği Bakanlığımızda İç Denetim Birimi Başkanlığı kurulmuştur. İç Denetçilerimiz yurtiçinde ve yurtdışında yaptıkları çalışmalar ve değerlendirmeler ile personelimizin görevlerini daha verimli bir ortamda yürütmesine katkı sağlamaktadır.

Sonuç olarak, Sayıştay Başkanlığının yaptığı denetim sonuçlarından edinilen tecrübeler de dikkate alınarak, Bakanlığımız görevlilerinin, 5018 sayılı kanunun ruhuna uygun olarak kendilerine emanet edilen kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde, hukuka uygun olarak kullanmaları gerektiği, bu işlemlere bağlı olarak yapılan çalışmaların sorumluluğunun iş sürecinde görev alan kişilere ait olacağı bilinci ve farkındalığı yaratılmıştır.

Dış politikada artan yoğunluk nedeni ile yerine getirilmeye çalışılan aktif rolün risklerine yönelik kurum içinde ne gibi çalışmalar yürütülmektedir?

Aktif bir dış politikanın icra edilmesi amacıyla, birçok ülkede yeni temsilcilikler açmakta ve personel politikasını da açılan yeni temsilciliklerin beraberinde getirdiği ihtiyacı karşılayacak şekilde belirlemekteyiz. Bu süreçte mahrumiyet bölgelerinde görev yapmakta olan personelimizin mümkün olabilecek en verimli şekilde hizmet sunması için çeşitli projeler yürütmekteyiz.

Öncelikle personelimiz, görev yerlerine gitmeden evvel çok kapsamlı bir eğitime tabi tutulmaktadır. Bu çerçevede, mensuplarımıza yönelik olarak, bilişim güvenliğinden fiziksel güvenlik tedbirlerine, istihbarata karşı koymadan atış eğitimine, idari konulardan stresle başa çıkma, öfke kontrolü ve mobbing'e kadar çok çeşitli başlıklarda seminerler ve uygulamalı eğitim programları düzenlenmektedir.

Ayrıca, 6004 sayılı Teşkilat Kanunumuzdaki bazı hükümler personelimizin motivasyonunu artıracak şekilde düzenlenmiştir. Bu bağlamda, mahrumiyet bölgelerinde görevlendirilen personelimiz için teşvik ödeneği, bu bölgelerde ya da Türkiye'ye coğrafi bakımdan uzak ülkelerde görev yapan mensuplarımızın aileleriyle yurdumuza geliş-gidişlerinde kullanabilecekleri sıra bileti uygulaması ve yurtdışında görev yapan personelimizin çocukları için eğitim yardımı öngörülmüş bulunmaktadır. Bahsekonu uygulama ve ödenekler mensuplarımızın daha rahat bir şekilde görev yapmalarına yardımcı olmaktadır.

Kurumsal Yönetim açısından dünyada örnek alınan bir ülke veya model var mıdır? Ya da Bizi örnek alan başka ülkeler var mıdır?

Ülkelerin benimsediği farklı kurumsal anlayışların oluşturulmasında yıllar içinde yerleşen devlet gelenekleri ve iç dinamiklerinin etkisi bulunmaktadır. Türkiye, köklü devlet geleneğini muhafaza ederken, çağdaş evrensel yönetim ilkelerini model olarak almaktadır. Bu ilkelerin temeli adil, şeffaf, hesap verebilirliği olan ve sorumluluğu topyekün paylaşan bir yönetim anlayışına dayanmaktadır.

Bu çerçevede, kurumsal yönetim esaslarımızın belirlenmesinde belli bir ülke model alınmamaktadır. Evrensel değerler temelinde iyi yönetimi benimsemiş olan çağdaş ülkelerdeki sistemler incelenmekte ve ülkemiz gerçekleri de dikkate alınmak suretiyle Bakanlığımıza en yararlı olabilecek uygulamalardan ilham alınmaktadır.

Öte yandan, Bakanlığımız mensupları çeşitli coğrafyalardaki ülkelerin Dışişleri Bakanlıklarında diplomat değişimi programı kapsamında görevlendirilmektedirler. Böylece diplomatlarımız, Bakanlığımıza getirdikleri yeni yaklaşım ve kültürlerle kurumsal gelişimize yapıcı katkı sağlamaktadırlar.

Demokratik ve şeffaf yönetim anlayışını her geçen gün güçlendiren Türkiye, bu konuda örnek bir ülke niteliği kazanmaktadır. Nitekim, ülkemizle tarihsel ve kültürel yakınlığı bulunan Balkanlar, Kafkaslar, Orta Doğu ve Orta Asya'daki pek çok ülkeyle, ayrıca ilişkilerimizi geliştirmekte olduğumuz Afrika kıtasındaki ülkelerle kurumsal yönetim sistemi konusunda tecrübelerimizi paylaşmaktayız.

Söz konusu ülkelerden heyetlere personel eğitimi ve performans gelişimi, bilişim altyapısı gibi konularda sunumlar yapmaktayız. Ayrıca, anılan bölgelerin ülkelerindeki genç diplomatlara yönelik olarak Bakanlığımız Diploması Akademisi tarafından çeşitli eğitim programları düzenlenmekte ve staj yapma imkanları da sağlanmaktadır.

Dünyada ülkemizi temsil görevinde ön sırada yer alan diplomatlarımız için performans geliştirme proje ve programları uygulanmakta mıdır?

Bakanlığımız mensuplarının ülkemizi en uygun şekilde temsil edebilmeleri amacıyla çeşitli performans geliştirme projeleri yürütülmektedir. Öncelikle Bakanlığımızda görev yapmak isteyen adaylar çok yönlü, çok aşamalı ve objektif bir yarışma sınavına tabi tutulmaktadır.

Göreve yeni başlayan personelimiz Bakanlığımızın Diploması Akademisi'nde yaklaşık sekiz aylık bir eğitime tabi tutulmaktadır. Bu süreçte yabancı dil eğitiminden dış politika konularına, müzakere tekniklerinin

den protokole, kültür ve sanattan medyaya ilişkilere kadar çeşitli alanlarda yetiştirilmektedirler. Eğitim sürecinde edinilen teorik bilgiler, gerek Bakanlığımızın merkez birimlerinde gerek dış temsilciliklerimizde yapılan stajlarla pekiştirilmektedir. Öte yandan, Diploması Akademimizin lisansüstü eğitim diploması verebilmesine yönelik mevzuat çalışmaları da sürdürülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız personeli yurtiçinde ve yurtdışında lisansüstü eğitim programlarına gönderilmektedir. Personelimizin çalışmalarında ülkemizin dış politika meseleleriyle sınırlı kalmaması, küresel veya bölgesel öncelik taşıyan dış politika konularında da uzmanlaşması ve İngilizce dışında, ağırlığı giderek artmakta olan farklı dillerdeki yüksek lisans programlarına yönelmesi teşvik edilmektedir. Personelimiz, eğitimlerinin ardından, Bakanlığımız birimlerinde uzmanlık alanlarından istifade edilecek şekilde görevlendirilmektedir.

Bakanlığımız, yerel dillerin öğrenilmesi amacıyla da personelimize imkan sağlamaktadır. Bu bağlamda, mensuplarımız yurtiçinde ve yurtdışında Fransızca, Almanca, İspanyolca, Arapça, Rusça, Çince, İbranice ve Balkan dilleri başta olmak üzere, çeşitli dillerde eğitimlere devam etmektedirler. Personelimizden, öğrendikleri yabancı dilleri uluslararası geçerliliği olan sınavlarla belgelendirmeleri istenmektedir. Personelimiz tarafından öğrenilmiş ikinci ve üçüncü diller de bu dillerin konuşulduğu ülkelere tayinlerde dikkate alınmaktadır.

2011 yılından itibaren personelimizin performansı şeffaf ve çağdaş yöntemlerle ölçülmeye başlanmıştır. Personelimiz, değerlendirme amirleri tarafından dijital ortamda haklarında hazırlanmış değerlendirmeleri anında görebilmekte, böylelikle kendilerini geliştirebilecekleri alanları öğrenebilmektedir. Amirlerinin görüşlerine katılmadıkları hususları ise gerekçeleriyle birlikte ikinci sicil amirinin değerlendirmesine sunabilmektedir. Böylelikle amir ile memur arasında bir çeşit performans sözleşmesi sağlanmaktadır. Bu durum personelimizin motivasyonuna ve birimlerimizin verimliliğine olumlu katkı sağlamaktadır.

Bakanlığınızın bilişim altyapısına ve insan kaynaklarına yaptığı yatırımları basından takip ediyoruz. Bakanlığın modern kurumsal altyapısından bahsedermisiniz? Bu konudaki yeni proje ve hedeflerinizden bahsedermisiniz?

Bakanlığımız, aktif dış politika hedefini gerçekleştirmek, mevcut temsilciliklerimizin iş yükünün hafifletmek ve yeni temsilciliklerimizin en iyi şekilde hizmet sunabilmesini sağlamak amacıyla nitelikli personel alımına büyük önem atfetmektedir.

Nitelikli personelin en verimli şekilde istihdam edilmesi adına kariyer memurluklarının da görev tanımları çeşitlendirilmiş ve özlük hakları daha uygar bir seviyeye yükseltilmiştir. Bu bağlamda, önceden yalnızca “Meslek Memurluğu” kariyer memurluğu olarak tanımlanmaktayken, mevzuatımızdaki yeni düzenlemelerle “Konsolosluk ve İhtisas Memurluğu” ile “Dışişleri Uzmanlığı” da kariyer memurluğu olarak tanımlanmıştır. Dışişleri Uzmanlığı, Bakanlığımızın kurumsal hafızasını oluşturması amaçlanan yeni bir kariyer sınıfını teşkil etmektedir. 2012 yılında gerçekleştirmiş olduğumuz sınavlarda 68 Meslek Memuru, 125 Konsolosluk ve İhtisas Memuru, geçtiğimiz aylarda ise 20 Dışişleri Uzman Yardımcısı Bakanlığımızda göreve başlamıştır.

Öte yandan, Bakanlığımızın modern bilişim ve otomasyon altyapısı, yurtdışında 219 temsilcilikle hizmet sunan Bakanlığımızda uygun pozisyona en uygun personelin en kısa sürede, şeffaf ve doğru biçimde görevlendirilmesini sağlamaktadır.

Bilişim altyapımız, gerek Bakanlığımızın birimlerinin gerek personelimizin taleplerinin optimum noktada eşleştiren bir platform işlevi görmektedir. Verimli ve hızlı insan kaynağı yönetimi ise, dış politikadaki başarımızın temel unsurlarından birini teşkil etmektedir. Bunun yanında, Bakanlığımız intranet sayfası üzerinden izin başvurusu, kurumsal iletişim ve işleyle ilgili başvurular, tayin tercihlerinin yapılması ve ayrıntılarına yukarıda değindiğimiz performans değerlendirme uygulamaları da gerçekleştirilebilmektedir. Böylelikle, zaman ve emek tasarrufu sağlanmakta, gereksiz kırtasiyeciliğin ve bürokrasinin önüne geçilmektedir. Bunun yanında, Bakanlığımız çalışmalarının verim-

liliğini ve sunduğumuz hizmetin kalitesini artırmak amacıyla bilişim teknolojilerinin sunduğu imkanlardan azami ölçüde faydalanmaya çaba sarfediyoruz.

Bakanlık merkez birimleri ve yurtdışı teşkilatı arasında yazışmalar on yılı aşkın süredir Elektronik Belge Yönetim Sistemimiz üzerinden gerçekleşmektedir. Sistem üzerinde 10 milyonun üzerinde belge yer almaktadır. Cumhurbaşkanlığı, Adalet Bakanlığı ve Savunma Sanayii Müsteşarlığı ile yine bu sistem aracılığıyla e-yazışma yapıyoruz.

Bakanlık içi bilgi paylaşımını ve çeşitli kurum içi başvuruları İçerik Yönetim Sistemimiz aracılığıyla sağlıyoruz. Tüm birimlerimizin veri girişinde bulunduğu geniş bir bilgi bankası özelliğinde olan sistem üzerinden izin başvurusu, kimlik kartı başvurusu ve kartvizit başvurusu gibi çeşitli başvurular yapılabilmektedir.

Tüm temsilciliklerimizin aynı tasarıma sahip web sayfaları merkezi olarak yönetilmektedir. Genel kapsamlı bilgiler ilgili merkez birimlerimiz tarafından güncellenirken, her bir temsilciliğimiz kendi görev bölgeleri ile ilgili veri girişlerini yapabilmektedirler.

Vatandaşlarımıza konsolosluk hizmetlerini personelimiz tarafından kullanılan “KonsoloslukNet” yazılımı ve www.konsolosluk.gov.tr sayfası üzerinden sunmaktayız. “KonsoloslukNet”, Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü, Milli Savunma Bakanlığı gibi ilgili resmi kurumlarla veri alışverişinde bulunmaktadır. Dolayısıyla birçok başvuruyu ilgili kurumlarla yazışma yapmaya gerek olmaksızın doğrudan sonuçlandırabiliyoruz. www.konsolosluk.gov.tr ise konsolosluk hizmetleri konusunda ihtiyaç duyulabilecek her türlü bilgiyi barındıran bir veri tabanı özelliğindedir. Her iki programın da yeni bir tasarım ve yazılımla hizmete sunulmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Türkiye’de bulunan yabancı temsilciliklerle e-Nota teatisi yapmaktayız. Yabancı Temsilcilikler diğer bazı başvurularını (trafik cezalarının öğrenilmesi, VIP açtırılması vb) ve bilgi paylaşımını Diplomatik Portal (<https://diplomatic.mfa.gov.tr/>) aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

Son olarak, 2013 Nisan ayında başladığımız bir uygulamayla yaklaşık yarım milyon yabancıya e-Vize düzenledik. Elektronik Vize Başvuru Sistemimiz (www.evisa.gov.tr) üzerinden 97 ülkenin vatandaşları e-Vizelerini ortalama 3 dakika içinde alabiliyorlar. Tümünüyle Bakanlığımız personeli tarafından geliştirilen uygulama ile temsilciliklerimizin ve havaalanı görevlilerimizin vize başvuruları için harcadıkları mesaiden büyük ölçüde tasarruf sağlandı.

Bakanlığımız ve temsilciliklerimiz sosyal medya araçlarından da aktif olarak yararlanmaktadırlar. Hemen hemen her temsilciliğimizin “Facebook” ve “Twitter” hesapları bulunmaktadır.

Bakanlığımız bilişim alanında sahip olduğu tecrübe ve birikimleri diğer ülkelerle paylaşmak yönünde de adımlar atmış olup, bu çerçevede ilk olarak Afganistan Dışişleri Bakanlığı bilişim altyapısının oluşturulmasını teminen başlatılan proje tamamlanmak üzeredir. Aynı şekilde, Somali Dışişleri Bakanlığı bilişim altyapısının oluşturulmasına yönelik işbirliği anlaşması da geçtiğimiz günlerde imzalanmıştır. Diğer bazı ülkelere de bilişim altyapısı konusunda ihtiyaç duydukları alanlarda gerekli destek sağlanmaktadır.

Bakanlık olarak ayrıca e-Devlet uygulamalarında sahip olduğumuz tecrübeleri ve verileri diğer kurumlarla da paylaşmaktayız. Önümüzdeki günlerde tamamlanacak bir projeye diğer tüm kamu kurum ve kuruluşlarının yararlanacağı bir ülkeler modülü hazırladık. Ülkeler hakkında ihtiyaç duyulan tüm güncel bilgilere buradan ulaşmak mümkün olabilecektir.

Amacımız Bakanlığımızda edinilen bilişim kültürünün ve tecrübelerinin yanı sıra ortak kullanıma uygun tüm verilerin ilgili kurumlarla paylaşarak e-Devlet uygulamalarına katkı sağlamaktır.

Sizce Ülkemizde kamu kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması, kayıp ve israfın asgari düzeye indirilebilmesi için ne gibi tedbirler alınmalıdır?

Yeni atanan Büyükelçi ve Başkonsoloslarımız ile yaptığımız toplantılarda öncelikle “İYİ BİR İDARECİ” olmalarını beklediğimizi kendilerine söylüyoruz. İdareciliğin, nihai tahlilde, “İNSAN VE PARA YÖNET-

MEK” anlamına geldiğini hep akıllarında tutmalarını, sadece kendinizin değil, maiyetinizdeki personelin iş ve işlemleri nedeniyle de sorumlu tutulacaklarını bilmelerini istiyoruz.

Misyonda yapılan iş ve işlemlerin, kendileri için sadece idari sorumluluk değil, mali sorumluluk da doğurduğunu, Misyonun idaresine ve konsolosluk işlemlerine dair tüm mevzuatı bilmelerini, tüm iş süreçlerine hakim olmalarını, mevzuat bilgisinin, ihtiyari bir donanım değil, misyon şefliği için gerekli olan liyakati oluşturan temel bir unsur ve kanuni bir zaruret teşkil ettiğini özellikle hatırlatıyoruz.

Bu nedenle denetim mekanizmamız ve iç kontrol sisteminin işlerliğini güçlendirmeyi istiyoruz. İşleri mümkün olduğunca elektronik ortama taşımak, sınırlı sayıda büyük bir özveri ile çalışan ve sürekli yer değiştirmek durumunda olan personelimize kolaylık sağlayacak, hatalı ve yanlış işlem yapılma riskini azaltacaktır.

Böylece personel giderlerinde tasarruf sağlanması, kağıt kullanımının azaltılması, otomatik kontroller ile kayıp ve israfın asgariye indirilmesi hedeflenmektedir.

Sizce günümüz kamu yönetimi anlayışı kapsamında klasik denetim modeli ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen İç Denetim modeli birbirine alternatif midir, yoksa birbirlerini tamamlayan fonksiyonlar mıdır?

Denetimi çok önemsiyorum, halihazırda varolan ve çok kıymetli Büyükelçilerimizden oluşan Teftiş Kurulumuz yanında 5018 Sayılı Kanun ile kurulan İç Denetim Birimimizin de Bakanlığımıza değer katacağına inancım tamdır. Son yıllarda denetimin yol gösterici fonksiyonunun daha ön plana çıkmaya başladığını görüyorum. İç Denetim ile birlikte sürekli değişen personel hareketliliği ortamında 5018 sayılı kanunun gereklerinin tam olarak yerine getirilmesi noktasında iç denetimin tamamlayıcılık rolünü önemsiyorum. Bu şekilde dış politikanın yoğun gündemi arasında yürütmek zorunda olduğumuz idari ve mali konularda daha etkili bir işleyişin kurulması ile kaynakların daha etkin, ekonomik ve verimli şekilde kullanımının sağlanacağını düşünüyorum.

Kesinlikle birbirine alternatif olarak görülmemelidir, birbirinin eksiğini tamamlayan, yeni bir denetim anlayışı yaklaşımı Kamu Yönetimimizde yerini almaktadır. Bizim bakanlığımızda da Teftiş Kurulumuzun tecrübesi ile iç denetçilerimizin değişen yönetim anlayışına göre aldıkları eğitim ve uluslararası sertifikaları ile stratejik amaçlarımıza doğru birlikte yürüyüş gerçekleştireceklerine inancım tamdır.

İç denetim birimlerinin “danışmanlık” fonksiyonu hakkındaki görüşleriniz nelerdir? İç Denetimden bu kapsamdaki beklentileriniz nelerdir?

İç Denetimi, klasik denetim anlayışından ayıran felsefesi aslından teftişte varolan rehberlik anlayışı yerine danışmanlık rolünün daha ön planda olmasıdır. Bu nedenle Bakanlığımızda yürütülen iç denetim faaliyetlerinden özellikle yönetici kademedeki yaşanan yer değişikliklerinin sıklığı ve yeni açılan misyonların işin doğası gereği maruz kalabilecekleri risklere ve özellikle yasal mali zorunluklar ve mevzuat değişiklikleri nedeni ile kurumsal hafızanın oluşturulması için karşılaşılan zorlukların danışmanlık fonksiyonu ile daha kolay aşılabileceğini düşünüyorum.

Mevzuat özellikle, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen mevzuat düzenlemelerinin iyi bilinmesi, alt yönetmelik ve yönergelerine kadar uygulanması için gerekli hassasiyetin gösterilmesi işlerimizi daha etkin ve verimli yapmamızı sağlayacaktır. Bu nedenle mevzuat bilgisinin iyi bir idarecinin önemli bir vasfı olduğunu düşünüyorum. Tabi sadece ülkemiz mevzuatını bilmek yeterli olmuyor, özellikle bulunulan ülkenin mevzuatının çok iyi bilinmesi Bakanlığımız mensupları için büyük önem arz ediyor. Bulunulan ülkenin ticari kurallarından tutun da, sözleşmeli personel çalıştırılmasına, vergi mevzuatına kadar birçok konuda bizim arkadaşlarımız çok iyi olmak zorundalar. Son yıllarda Bakanlığımızda faaliyetlerini beğeni ile izlediğim iç denetim birimimiz ve Sayıştay Denetimi, yani dış denetim sayesinde devlet gelirlerimizin takibi ve kontrolü, mali açıdan kayıpların azaltılmasına yönelik problemlerin aşılması noktasında çok faydalı gördüğümüz önerileri ile Dış Politikanın yoğun gündeminde idari ve mali konularda bizlere önemli katkılar sağlamaktadır.

Bakanlığınızda yürütülen iç kontrol ve risk yönetimi faaliyetlerinde iç denetçilerin sizce nasıl bir katkısı olabilir?

Bakanlığımızda iç kontrol çalışmalarına iç denetçilerin yaptıkları her denetim ile katkı sağlayacaklarına inanıyorum. Zira her birimde yürütülen işlemlere ilişkin çıkarılacak olası riskler, mevcut ve olması gereken kontrollerin etkinliğinin değerlendirilmesi neticesinde iç kontrol sistemimiz diğer ilgili dairelerimiz ile yürütülen faaliyetler neticesi gelişecektir.

Dışişleri Bakanlığı'nın Hizmet Sunumunda Etkinlik Artışı için e-Konsolosluk Modülünün Yaygınlaştırılması gibi projeler ile, bilgi iletişim teknolojilerinin artan düzeylerde kullanımıyla Dışişleri Bakanlığı'nın hizmetlerinin geliştirilmesi ve e-Konsolosluk modeline ulaşılmasını amaçladık ve gerçekleştirdik. E vize, Belge Arşiv, MFA Net, gibi uygulamalarımızda temel amaç etkin ve verimli bir kamu hizmeti sunmaktır. Bu amacımız doğrultusunda faaliyetlerimizin riskli alanlarına yönelik iç denetçilerimiz tespit ve önerilerde bulunabilirler.

Kamunun sunduğu hizmet kalitesinin daha da iyileştirilebilmesi bakımından günümüz denetim anlayışının nasıl değişimler göstermesi gerekir? Bu bağlamda kamuda İç Denetimin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Uluslararası alanda iç denetim 1940'larda başlamış ve giderek güçlenmiş, özellikle ABD ve Avrupa' da bu Kamu Kurumlarının yanında özel sektör daha etkin bir şekilde kar maksimizasyonu amacı ile iç denetime dört el ile sarılmıştır. Özel sektörde kar amacı yanında, sosyal sorumluluk ve kurumsal itibar gibi konular önem arz etmektedir. Kamuda da özellikle bizim gibi Ülkenin dışı açılan vizyonu olan faaliyetleri yürüten kurumlarda kurum itibarı, ülkemizin itibarı ile yakından ilgilidir. Daha kolay ulaşmamız sağlanacaktır.

Dışişleri Bakanlığı'nın Hizmet Sunumunda Etkinlik Artışı için e-Konsolosluk Modülünün Yaygınlaştırılması gibi projeleri gerçekleştirdik. E vize, E Konsolosluk, Belge Arşiv, MFA Net, gibi uygulamalarımızda temel amaç etkin ve verimli bir kamu hizmeti sunmaktır. Bu amacımız doğrultusunda faaliyetlerimize yönelik

denetimleri ile iç denetçilerimiz farklı bakış açıları ile katkı sağlayacaklardır. Özellikle iç denetimin Bilgi Teknolojileri alanında yapacağı denetimlerin gelişen kurumların bilişim altyapısı ile yürütülen hizmetlerine değer katacağını düşünüyorum.